

5 İyun – Su Təsərrüfatı və Meliorasiya İşçiləri Günüdür

5 İyun ölkə melioratorları üçün olduqca əlamətdar bir gündür. Hər il həmin gün onlar böyük fərəh və sevinc hissi ilə öz peşə bayramlarını qeyd edirlər.

Möhtəram Prezidentimiz İlham Əliyev cənabları meliorasiya və su təsərrüfatının respublikamızın iqtisadiyyatında, regionların sosial-iqtisadi inkişafında, ölkənin və ərzaq təhlükəsizliyinin təminatında rolunu nəzərə alaraq, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələri arasında ilk dəfə olaraq müstəqil Azərbaycanca 1996-cı ildə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən "Meliorasiya və İrriqasiya haqqında" Qanunun imzalandığı 5 İyun tarixinin "Meliorator günü" peşə bayramı kimi təsis edilməsi barədə 24 may 2007-ci il tarixli sərəncam imzalamışdır. Ölkə başçısı su təsərrüfatı və meliorasiya işçilərinin şərafli əməyinə yüksək hörmət əlaməti olaraq onun miqyasını daha da genişləndirərək 5 İyun gününün "Su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri günü" peşə bayramı olaraq qeyd olunması barədə 14 may 2014-cü il tarixli yeni sərəncam imzalamışdır. Bu sərəncamın imzalanması su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri tərəfindən böyük coşqu və minnətdarlıqla qarşılanmış, onları öz gərgin və şərafli işlərinə daha da həvəsləndirmişdir.

Qədim suvarma əkinçiliyi ölkəsi olan respublikamızda kənd təsərrüfatının yüksəlişində, məhsul bolluğunun yadrlanmasında, əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatının həllində mühüm rol oynayan meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafı, bu sahədə aparılan islahatlar, böyük quruculuq işləri, geniş meliorasiya potensialının yaradılması və perspektiv proqramların qəbul edilməsi dünya siyasətinin tanınmış lideri, müdrik və uzaqgörən siyasətçi, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti, gərgin zəhməti və uzaqgörən siyasəti ilə bağlıdır.

Ölkənin əsas kənd təsərrüfatı bazası sayılan Kür-Araz düzənliyinin ərazisi quraq və arid zonada yerləşdiyinə görə burada suvarma aparılmadan, meliorasiya və su təsərrüfatının inkişaf etdirmədən kənd təsərrüfatı məhsullarının yetişdirilməsi mümkün deyildir. Bunu böyük uzaqgörənliklə qeyd edən və "Meliorasiya və su təsərrüfatı obyektləri bizim sərvətimizdir və bu sərvətdən səmərəli istifadə etməliyik" sözlərini tarixə yazmış müdrik bir şəxsiyyət, dünya şöhrətli siyasətçi ulu öndərimiz Heydər Əliyev meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsini daim diqqət mərkəzinə saxlamış, onun inkişafına xüsusi əhəmiyyət vermişdir.

Azərbaycanda meliorasiya və irriqasiya işləri keçən əsrin əvvəllərində təşəkkül tapsa da, onun genişmiqyaslı, intensiv inkişafına ulu öndər Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi 1969-cu ildən başlanmışdır. Bu vaxtdan etibarən ölkədə kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi haqqında bir neçə tarixi qərarlar qəbul edilmiş, kompleks meliorasiya proqramları hazırlanmış və meliorasiya olunmuş torpaqlarda kənd təsərrüfatı istehsalının sabit şəkildə artırılması üçün mühüm tədbirlər işlənib həyata keçirilmişdir.

Ulu öndərimiz keçmiş İttifaq rəhbərliyində olduğu illərdə respublika iqtisadiyyatının, o cümlədən meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafını daim diqqət mərkəzinə saxlamışdır. Lakin böyük təəsüf hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, o, keçmiş İttifaq rəhbərliyindən gətirdikdən sonra kənd təsərrüfatının, xüsusilə də meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafı demək olar ki, tamamilə dayanmış, meliorasiya və su təsərrüfatı üzrə aparılan işlərin həcmi kəskin surətdə azalmış, sahəyə kapital qoyuluşu heçə endirilmiş, sistemlərin istismarına ayrılan büdcə vəsaitinin həcmi xeyli aşağı düşmüşdür. Nəticədə, mühüm dövlət əhəmiyyətli obyektlərin saxlanılması, istismarı, təmir-bərpası son dərəcə çətinləşmişdir.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin 1993-cü ildə ikinci dəfə respublika rəhbərliyinə gəlişi ilə meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsi məhv olmaqdan xilas edilmiş, sahə öz inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoymuş, ona dövlətin diqqət və qayğısı bərpə olunmuş, mövcud meliorasiya potensialından daha səmərəli istifadə olunması yolları və sahənin gələcək inkişaf istiqamətləri müəyyənləşdirilmişdir. Ölkənin bazar iqtisadiyyatına keçməsi ilə əlaqədar aqrar sahə ilə paralel olaraq meliorasiya və su təsərrüfatında da islahatların həyata keçirilməsinin normativ-hüquqi bazası yaradılmışdır. Bu məqsədlə 40-dən artıq normativ-hüquqi sənəd hazırlanmışdır ki, bunlardan da ən mühümü 1996-cı ildə imzalanmış "Meliorasiya və irriqasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunudur. Həmin qanunla meliorasiya və irriqasiya sahəsində dövlət idarəçiliyinin əsasları, meliorasiya və irriqasiya tədbirlərinin aparılması qaydaları müəyyənləşdirilmişdir.

Ulu öndərin göstərişlərini əsas

tutaraq respublikaya qoyulan xarici investisiyalar ilk növbədə meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsinə yönəldilmiş, iqtisadiyyatımız üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən üç obyektin – Baş Mil-Muğan kollektorunun tikintisinin, Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulmasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Vayxır su anbarının tikintisinin birinci növbədə maliyyələşdirilməsi qərar alınmışdır.

kasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən məqsədyönlü dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi, dövrün tələblərinə uyğun sistemli islahatların aparılması, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi həyatda mütərəqqi dəyişikliklərin edilməsi, onun qətiyyətlə addımları, seriştəli idarəçiliyi nəticəsində ölkənin dayanıqlı inkişafına nail olunmuş, idarəetmə mexanizmi mütəmadi olaraq təkmilləşdirilmiş, əzəli və tarixi torpaqlarımız olan doğma Qarabağımız işğaldan azad edilmiş, ərazi bütövlüyümüzün təmin olunmaqla xalqımızın

yerləşən Baş Suqəbuledici qurğunun bərpası, Samur çayı yaxınlığında Baş su durulucunun tikintisi, Samur-Abşeron kanalının ilk 500 kilometrlik hissəsinin və bu hissədə yerləşən uzunluğu 185,7 kilometr olan təsərrüfatlararası kanalları yenidənqurulması işləri 2007-ci ildə başa çatdırılmışdır. Respublikanın 500 min hektar suvarılan sahələrindən duzlu qunt sularının Xəzər dənizinə axıdılması təmin edən Baş Mil-Muğan kollektorunun 3-cü hissəsinin tikintisi 2006-cı ildə başa çatdırılaraq Mil-Qarabağ kollektoru ilə birləşdirilmişdir.

Samur-Abşeron kanalının 50-ci kilometrden suyun Taxtakörpü su anbarına verilməsi məqsədi ilə 2008-ci ildə tikintisinə başlanılmış

9 min 461 hektar yeni torpaq sahəsinin suvarılması üçün 9 min 506 metr uzunluğunda dəmir-beton üzülükü paylayıcı kanalların və 12 min metr qəza suttuluqları kanalı qurğularla birlikdə tikintisi üzrə işlər başa çatdırılmışdır. Sabirabad rayonunun 3500 hektar qış otlaq sahəsinin meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün 25 min 335 metr qapalı suyuçuqular və 108 min 032 metr qapalı drenler tikilmişdir.

Yevlax rayonunda Aqroparka maxsus 2 min 960 hektar torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi işlərinin tamamlanması ilə əlaqədar 1 ədəd 100 min kubmetr həcmində ehtiyat su hovuzunun tikintisi, nasos stansiyasının mexaniki və elektrik

29,5 km, su sərfi 12 kbm/san olan Qızıllar kanalının, Tərtər, Goranboy, Yevlax və Bərdə rayonlarının 29660 hektar torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi üçün uzunluğu 22,4 kilometr, su sərfi 20,2 kbm/san olan Tərtər Sol Sahil və uzunluğu 12,6 kilometr, su sərfi 10 kbm/san olan Xanarx kanallarının, Qusar rayonunun 6 min 091 hektar əkin sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edən uzunluğu 42 kilometr, su sərfi 4,5 kbm/san olan Yuxarı Zeyxur kanalının yenidən qurulmasının texniki - iqtisadi əsaslandırılması üzrə işlər yerinə yetirilmişdir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə yerləşən su anbarlarının (Suqovuşan, Xaçınçay, Köndələnçay – 3 ədəd) və magistrall

Su ehtiyatlarının dəqiq uçotunun aparılması məqsədi ilə əsas suvarma kanallarında 18 ədəd müasir tipli süblüme qurğuları quraşdırılmış və cari ildə daha 150 ədəd bu tipli qurğuların quraşdırılması işlərinə başlanılmışdır. Eyni zamanda, 694 ədəd subartezian quyusunda avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemi (SCADA) quraşdırılmış, 185 quyuda işə su işlər davam etdirilir.

Ölkəmizdə su ehtiyatlarından daha səmərəli istifadə edilməsi məqsədi ilə qabaqcıl dünyəvi ölkələrinin təcrübələrinin tətbiqi üzrə də işlər aparılır. Bu istiqamətdə cari ilin 4 aprel tarixində İsrailin "Mekorot" milli su şirkəti ilə Cəmiyyəti arasında suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, müasir suvarma üsullarının tətbiqi ilə suya qənaət potensialının qiymətləndirilməsi, su təsərrüfatının iqlim dəyişikliklərinə uyğunlaşdırılması, meliorasiya obyektlərinin planlaşdırılması, layihələndirilməsi, yenidən qurulması və tikintisi üçün müasir su təchizatı texnologiyalarının tətbiqi etmək məqsədi ilə məsləhət xidmətləri müqaviləsi imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü" və "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"ndə cari ildə Sahmdar Cəmiyyəti tərəfindən Araz çayının qolundan suyun yeni suvarılacaq torpaq sahələrinə verilməsi üçün paylayıcı kanalların tikintisi, Ağsu rayonunun əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün Qazanarx kanalının yenidən qurulması, Qazax rayonunun Xanlıqlar, Kəmərlər, Aslanbəyli, Qaymaqlı və İkinci Şıxlı kəndlərinin əkin sahələrinin su ilə təmin etmək məqsədi ilə su nasos stansiyalarının və yeraltı suvarma şəbəkələrinin bərpası (ikinci Şıxlı təsərrüfatı üzrə), Şəmkir maşın kanalının nasos stansiyasının suvermə qabiliyyətinin artırılması və onun I növbəsinin təmir - bərpası, Şəmkir maşın kanalının II növbəsinin zonasında təsərrüfatlararası paylayıcı kanalların layihələndirilməsi və tikintisi, Sabirabad və Salyan rayonlarında yerləşən qış otlaqlarında meliorativ tədbirlərin aparılması, əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması (Haçıqabul rayonu üzrə), Azərbaycan Respublikasının rayonlarında su təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə subartezian quyularının layihələndirilməsi və qazılması, sel və daşqın təhlükəli çayların zərərli təsirinə qarşı mübarizə və qəza vəziyyətinin aradan qaldırılması tədbirləri, Həkeriçay və Bərgüşadçay su anbarlarının suvarma işləri üçün qıtlığı şəraitində əhalinin içməli və kommunal - məişət su təchizatının, əkin sahələrinin su təminatının, elektrik enerjisi istehsalının təmin edilməsi üçün müvafiq qabaqcıl tədbirlər görülmüş, su anbarları və magistrall kanallar üzrə operativ qaydada iş rejimləri hazırlanaraq suyun düzgün paylanması, sudan səmərəli və qənaətlə istifadə olunması təmin edilmişdir.

Suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə Cəmiyyəti tərəfindən istismar tədbirlərinə ayrılması vəsait hesabına suvarma və kollektor-drenaj şəbəkələrində 58 mln. kbm həcmində (14 min 200 kilometr suvarma, 1900 km kollektor-drenaj şəbəkəsi) lildən təmizləmə işləri aparılmış, torpaq məcralı kanalların 53 kilometr hissəsi bədən üzülüyə alınmış, 5 min 250 hidrotexniki qurğu, 6100 subartezian quyusu, 330 nasos stansiyası əsaslı və cari təmir edilmişdir. Çay məcralarında 16,3 mln.kbm həcmində məcratəmizləmə işləri aparılmış, 6,5 min kbm şax-daş və fəşin, 2,1 min kbm qabion bəndlər quraşdırılmış və daş-beton bəndlərdə 25,7 min kbm həcmində təmir işləri yerinə yetirilmişdir.

Kür, Araz və onlara qovuşan dağ çayları boyunca salınmış torpaq mühafizə bəndlərinin 107,9 kilometr-lik hissəsində möhkəmləndirmə işləri görülmüş və 44 min 130 kbm həcmində daş və beton məmulatları ilə sahəbərkitmə işləri yerinə yetirilmişdir. Görülmüş tədbirlər nəticəsində suvarılan torpaq sahələri, əsasən, suvarma suyu ilə təmin edilmişdir. Respublika üzrə bütün kənd təsərrüfatı bitkiləri 1 milyon 443 min hektar sahədə orta hesabla 3,0 dəfə suvarılmışdır.

2022-ci ildə Şəhmdar Cəmiyyəti meliorasiya və su təsərrüfatı obyektlərinin tikintisi, yenidənqurulması işlərinin davam etdirilməsi üzrə təkliflərini aidiyyəti qurumlara təqdim etmişdir. Cari ildə, təxminən, 1 milyon 450 min hektar sahədə kənd təsərrüfatı bitkilərinin suvarılması nəzərdə tutulur. Hazırda əkin sahələrinin su təminatının və meliorativ vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində Cəmiyyəti tərəfindən müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi davam etdirilir.

Zaur MİKAYİLOV, Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Şəhmdar Cəmiyyəti, onun çoxmilli kollektiv dövlətimizin diqqət və qayğısına cavab olaraq əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatını yaxşılaşdırmaq istiqamətində olan ardıcıl tədbirləri davam etdirəcək, mövcud meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin tikintisi, qorunub saxlanması, lazımi səviyyədə istismarının həyata keçirilməsi, təmir - bərpə işlərinin təhlil sahəsində qarşılarında qoyulmuş vəzifələri tam məsuliyyəti ilə dərk edərək onların yerinə yetirilməsində daha səmərəli və imkanlarından istifadə edəcəklər.

Zaur MİKAYİLOV, Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sədri

Ölkənin meliorasiya və su təsərrüfatı dayanıqlı inkişaf yolundadır

Ümummilli lider Heydər Əliyev İslam dünyasının böyük hörmətini və ehtiramını rəmzi olaraq, İslam İnkişaf Bankının rəhbərliyi tərəfindən Baş Mil-Muğan kollektorunun tikintisinin davam etdirilməsinə güzəştli kredit və Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması sxeminin hazırlanmasına əvəzsiz olaraq vəsait ayırmışdır. İslam İnkişaf Bankının krediti və respublika büdcəsindən ayrılan vəsait hesabına 1998-ci ildə kollektorun tikintisinin davam etdirilməsinə başlanılmış və onun 52,7 kilometr uzunluğunda 2-ci buraxılış kompleksinin tikintisi 2000-ci ildə yüksək keyfiyyətlə başa çatdırılaraq istismara verilmişdir. Heydər Əliyevin yaxından köməkliyi sayəsində Dünya Bankının krediti ilə 2003-cü ildə Baş Mil-Muğan kollektorunun 28,5 kilometr uzunluğunda 3-cü buraxılış kompleksinin tikintisinə başlanılmışdır.

Ölkəmizin şimal bölgəsinin, eləcə də Bakı-Sumqayıt şəhərlərinin və Abşeron yarımadasının yaşayış məntəqələrini, kənd təsərrüfatı və sənaye müəssisələrini içməli, suvarma və texniki su ilə təmin edən irriqasiya Samur-Abşeron suvarma sistemi kompleksinə daxil olan Samur-Abşeron magistral kanalının suya daim artan həcmi kəskin surətdə azalmış, sahəyə kapital qoyuluşu heçə endirilmiş, sistemlərin istismarına ayrılan büdcə vəsaitinin həcmi xeyli aşağı düşmüşdür. Nəticədə, mühüm dövlət əhəmiyyətli obyektlərin saxlanılması, istismarı, təmir-bərpası son dərəcə çətinləşmişdir.

Ulu öndərin tapşırığına əsasən, Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması ilə bağlı təhəssüslənmiş tədbirlər işlənib hazırlanmış və birinci mərhələdə Samur çayı üzərində baş sugötürücü qurğunun və Samur-Abşeron kanalının Vəlvələçay çayına qədər olan hissəsinin yenidən qurulması, Xanarx kanalının, Vəlvələçay-Taxtakörpü, Taxtakörpü-Ceyranbatan kanallarının və Taxtakörpü su anbarının tikintisi həyata keçirilmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 2002-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında olarkən, inşasına 1983-cü ildə başlanmış, lakin maliyyə vəsaitinin olmamasına görə tikintisi yarımçıq dayandırılmış Vayxır su anbarının istismara verilməsi barədəki göstərişindən sonra dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına Türkiyənin tikinti şirkətləri tərəfindən bu obyektin tikintisi başa çatdırılmışdır. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasəti kursu uyğun olaraq Azərbaycan Respubli-

Qarabağ hərəsinə son qoymuş, ölkədə təhlükəsizliyinin, sabitliyin gücləndirilməsi ilə bağlı vaxtında görülmüş tədbirlər müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsini, dövlətimizin qüdrətini artırmış, xalqımızın əmin-amanlığını və rifah halının yüksəlməsini təmin etmişdir.

Möhtəram Prezidentimizin rəhbərliyi altında qəbul edilmiş regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarını və "Strateji yol xəritələri"nin dəqiq mexanizmlərlə icrası inkişafın dinamizmini artırır və əhatəsini daha da genişləndirir.

Hazırda meliorasiya və su təsərrüfatı sistemi ölkə iqtisadiyyatının mühüm və ayrılmaz bir parçası olaraq, qazanılmış nailiyyətlərdə öz payı olan sahəyə, eyni zamanda başlanılmış genişmiqyaslı islahatların ünvanına çevrilmişdir. Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Şəhmdar Cəmiyyəti tərəfindən meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin normal istismarının təşkili, tələb olunan həcmərdə təmir-bərpə işlərinin görülməsi, suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, sel və daşqın sularına qarşı mübarizə işlərinin davam etdirilməsi və digər sahələrdə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bütün maliyyə mənbələri hesabına 2004 - 2021-ci illərdə 4,6 min kilometr uzunluğunda suvarma kanallarının, 3,4 min kilometr uzunluğunda kollektor-drenaj şəbəkələrinin tikintisi, yenidənqurulması və bərpası, 483 min hektar sahədə torpaqların su təminatının və 307 min hektar sahədə meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması işləri yerinə yetirilmiş, 204 min hektar yeni suvarılan torpaq sahələri əkin dövrüyyəsinə daxil edilmişdir. Mövcud torpaq mühafizə bəndlərinin 800 kilometrden artıq hissəsi əsaslı surətdə hündürüldürülmüş və möhkəmləndirilmiş, çaylarda 300 kilometr qarşı 203 kilometr mühafizə tədbirləri həyata keçirilmiş, əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün 3061 ədəd subartezian quyusu qazılaraq istifadəyə verilmişdir. Ümumi tutulmuş 456 milyon kubmetr olan 4 su anbarı (Taxtakörpü, Şəmkirçay, Tovuzçay, Göytəpə) tikilmiş, eləcə də ümumi tutulmuş 15,5 milyon kubmetr olan 3 su anbarı işe (Pirsarıçay, Zoğalavaçay, Levain) təmir-bərpə edilmişdir.

"Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması" layihəsinə daxil olan Xanarx kanalının tikintisi 2006-cı ildə, Samur çayı üzərində

uzunluğu 32 km olan Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalının, ümumi tutulmuş 268,4 milyon kubmetr olan Taxtakörpü su anbarının (Ümumi gücü 25 MVt olan Su Elektrik Stansiyası ilə birlikdə) və uzunluğu 108 kilometrə yaxın olan Taxtakörpü-Ceyranbatan kanalının tikintisi işləri 2013-cü ildə başa çatdırılmışdır.

15 noyabr 2014-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarının iştirakı ilə açılış mərasimi keçirilmiş ümumi tutulmuş 164,5 milyon kubmetr olan Şəmkirçay su anbarının (ümumi gücü 24,4 MVt olan Su Elektrik Stansiyası ilə birlikdə) zonasında əkin sahələrini suvarma suyu ilə təmin edəcək 60,5 kilometr uzunluğunda magistrall kanalların tikintisi işləri 2015-ci ildə başa çatdırılmışdır.

Keçmiş Sovetlər Birliyi dövründən tikintisi yarımçıq qalmış Tovuz və Şəmkir rayonlarının 20 min hektara yaxın əkin sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması və yeni suvarılacaq torpaqların istifadəyə verilməsinə imkan yaradan və ümumi tutulmuş 20 milyon kubmetr olan Tovuzçay su anbarının inşası 2016-cı ildə başa çatdırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ölkədə taxılçılığın, pambıqçılığın, tütünçülüyn, baramaçılığın və digər sahələrin inkişafı, eləcə də aqrorkarların və iri təsərrüfatların yaradılması ilə əlaqədar verdiyi tapşırıqların icrası olaraq Şəhmdar Cəmiyyəti meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin normal istismarının təşkili, suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, sahələrin genişləndirilməsi, sel və daşqın sularına qarşı mübarizə işlərinin davam etdirilməsi və digər sahələrdə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Aqrorkarların, iri taxılçılıq, pambıqçılıq və digər təsərrüfatların yaradılması məqsədi ilə Şəmkir maşın kanalının nasos stansiyasının suvermə qabiliyyətinin artırılması və onun birinci növbəsinin təmir-bərpası üzrə 3775 pm basqılı boru kəmərinin 1202 pm hissəsinin quraşdırılması işləri yerinə yetirilmişdir. Goranboy rayonunun 6955 hektar (ondan 1582 hektar yeni suvarılan sahələr) torpaq sahəsinə suvarma suyunun verilməsi üçün Şəmkir maşın kanalının II növbəsinin zonasında 15 min 413 metr uzunluğunda beton üzülükü təsərrüfatlararası paylayıcı kanalların tikintisi üzrə işlər aparılmışdır. Arazın yeni qol kanalının sol sahilində yerləşən

avadanlıqlarının quraşdırılması, xarici elektrik təchizatı və 13 min 114 metr basqılı boru kəmərinin çəkilməsi üzrə işlər görülmüşdür. Şəki və Oğuz rayonları ərazisində yaradılacaq Aqrorkarın 12300 ha torpaq sahəsində meliorativ tədbirlərin aparılması üçün 4820 pm uzunluğunda qapalı kollektor və suyuçuların qurğularla birlikdə tikintisi üzrə işlər aparılmış, Ağsu rayonunun 3860 hektar (ondan 560 ha yeni suvarılan sahə) torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi üçün Qazanarx kanalının 3 min 775 metr hissəsinin yenidən qurulması ilə əlaqədar tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Ağstafa rayonunun Tuğanlı kəndinin 1496 hektar torpaq sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün 4 min 150 metr dəmir-beton paylayıcı kanalların və Qazax rayonunun İkinci Şıxlı kəndinin 865 hektar sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün I pillə nasos stansiyasının, 4006 metr basqılı boru kəmərinin, 16 min 172 metr uzunluğunda paylayıcı boru kəmərlərinin tikintisi işləri həyata keçirilmişdir. Abşeron yarımadasında kənd təsərrüfatına yararlı əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün Abşeron magistrall kanalının 256 kilometr hissəsi qurğularla birlikdə yenidənqurulmuş və kanalın Bina qəsəbəsi ərazisində qapalı şəkildə olan 885 pm hissəsinin tikintisi tamamlanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə respublikanın 38 Şəhər və rayonunun 177 yaşayış məntəqəsində 3 min 600 hektar (ondan 450 ha yeni suvarılan sahələr) əkin sahələrinin və əkin üçün istifadə olunan həyətəni torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün 200 ədəd subartezian quyusunun layihə-smeta sənədləri hazırlanaraq qazma işləri həyata keçirilmişdir. Eyni zamanda, 2020-ci ildən qalan 71 ədəd subartezian quyusunda qazma işləri tamamlanaraq istismara verilmişdir.

Haçıqabul rayonu ərazisində Aqrorkar maxsus torpaq sahəsinə Kür çayından sərfi 3 m3/san olan nasos stansiyası vasitəsi ilə suvarma suyunun çatdırılması məqsədi ilə layihə sənədləri hazırlanaraq tikinti işlərinə başlanılmışdır. Sel və daşqın təhlükəli çaylarda sahəbərkitmə və qəza vəziyyətinin aradan qaldırılması tədbirləri üzrə respublikanın Balakən, Qax, Şəki, Qəbələ, Quba, Xaçmaz, Ağcabədi və Lənkəran rayonlarının ərazisindən keçən çaylarında ümumilikdə 1863 metr uzunluğunda istinad divarları tikilmişdir.

Tovuz, Ağstafa, Qazax, Oğuz, Zərdab və Saatlı rayonlarının əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması, Şamaxı rayonunda yerləşən heyvandarlıq kompleksinin su ilə təmin edilməsi, Qax və Qusar rayonlarının ərazilərində yerləşən sərhəd zastavalarının və Lənkəran rayonunun Viravul kəndinin ərazisinin Viravulçay çayının sel və daşqın sularından mühafizəsi tədbirlərinin aparılması üçün layihə sənədlərinin hazırlanması işləri yerinə yetirilmişdir.

Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi dair 2020- 2022-ci illər üçün Tədbirlər Planı"na daxil olan layihələrin icrasına uyğun olaraq İmişli rayonunun 10 min 838 ha torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi üçün uzunluğu